

İstanbul Nişantaşı Üniversitesi

Tıp Fakültesi

Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Staj Rehberi

İÇİNDEKİLER

1. Karşılama Mesajı.....	3
2. Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Stajı Genel Özellikleri.....	4
3. Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Stajının Öğrenim Hedefleri ve Yeterlilikleri.....	4
4. Görevler.....	5
5. Çekirdek Hastalıklar / Klinik Problemler ve Performans Düzeyleri.....	5
6. Temel Hekimlik Becerileri ve Öğrenme Düzeyleri.....	6
7. Profesyonel Tutum ve Değerler.....	8
8. Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Staj Programı.....	9
9. Staj Programındaki Öğrenme ve Öğretme Yöntemleri.....	11
10. Staja Devamlılık Kuralları.....	12
11. Ölçme ve Değerlendirme Yöntemleri.....	12
12. Öğrenme Ortamları.....	12
13. Önerilen Kaynaklar.....	13
14. Referanslar.....	13

TABLolar

Tablo 1. Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Stajı Çekirdek Hastalıklar / Klinik Problemler ve Performans Düzeyleri.....	5
Tablo 2. Çekirdek Hastalıklar/Klinik Problemler Öğrenme (Performans) Düzeyleri.....	6
Tablo 3. Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Stajı Temel Hekimlik Uygulamaları ve Öğrenme Düzeyleri	6
Tablo 4. Temel Hekimlik Uygulamaları Öğrenme Düzeyi.....	7
Tablo 5. Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Staj Programı.....	9
Tablo 6. Ders Saatleri ve AKTS	10

Sevgili Öğrencimiz,

Nişantaşı Üniversitesi Tıp Fakültesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları stajınıza hoş geldiniz.

Bu staj süreci 2 hafta olup sizlere psikiyatri biliminin temellerini öğrenme ve farklı alt dallarını deneyimleme fırsatı verecektir. Staj sonunda, bu alanda başvuran bir hastanın değerlendirilmesini sistematik biçimde yapabilme, tanı sürecini yönetebilme ve uygun tedavi planlarını oluşturma becerisi kazanmanız beklenmektedir.

Stajınız boyunca en iyi şekilde faydalanmak için, öğretim üyelerinden eğitiminizle ilgili bilgi almak sizlerin sorumluluğunuzdur. Tüm öğrencilerin, programda belirtilen etkinliklere zamanında katılım göstermeleri beklenmektedir. Eğitim programımızda belirtilen öğrenim hedeflerine ulaşmanız için yalnızca teorik derslere değil, aynı zamanda vaka tartışmaları, seminerler ve hasta başı uygulamalara da aktif katılımınız büyük önem taşımaktadır. Kitapçıkta yer alan içeriklerin rehberliğinde, bireysel gayretinizle bu süreçten en yüksek düzeyde yararlanacağınızdan eminiz. Hastanede bulunduğunuz süre içinde hasta haklarına ve mahremiyetlerine azami saygı gösterilmesinin çok büyük önem arz ettiğini özellikle belirtmek isteriz.

Akademik ve klinik kadromuzdaki tüm öğretim üyeleri her adımda yanınızda olmaya ve öğrenme sürecinizi desteklemeye hazırdır.

Hepinize verimli, öğretici ve başarılı bir staj dönemi dileriz.

Dahili Tıp Bilimleri Bölümü

İstanbul Nişantaşı Üniversitesi Tıp Dekanlığı

Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Stajı Genel Özellikleri

Bu stajın sonunda stajyerlerin, psikiyatri alanında ve davranış bilimleri temel alanlarında tıp fakültesi eğitimlerinin önceki dönemlerinde kazanmış oldukları bilgi, beceri ve tutumları pekiştirmeleri; bu yeterlikler doğrultusunda klinik uygulamaları insani ve etik değerlere uygun şekilde gerçekleştirebilir hale gelmeleri amaçlanmaktadır. Stajyerlerin, mezun olduklarında pratisyen hekim olarak gerek psikiyatri alanında karşılaşacakları sık görülen ruhsal hastalıklarda tanı, tedavi ve sevk konusunda yeterlik kazanmaları ve özellikle acil psikiyatrik durumlarda temel müdahaleleri tek başına yapabilir olabilmeleri hedeflenmektedir.

Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Stajı Öğrenim Hedefleri ve Yeterlilikleri

Stajyer öğrenciler:

- 1. Psikiyatrik değerlendirme yapabilme:** Anamnez alma, ruhsal durum muayenesi yapma ve temel psikiyatrik semptomları tanıyabilme.
- 2. Temel psikiyatrik hastalıkları tanıma:** Depresyon, bipolar bozukluk, şizofreni, anksiyete bozuklukları, OKB ve travma sonrası stres bozukluğu gibi temel tanıları ayırt edebilme.
- 3. Acil psikiyatrik durumları fark edebilme:** Psikotik atak, intihar riski, ajitasyon gibi acil durumları tanıyabilme ve yönlendirebilme.
- 4. Psikiyatrik ilaçlar hakkında bilgi sahibi olma:** Antidepresanlar, antipsikotikler, anksiyolitikler, duygudurum dengeleyiciler ve yan etkileri hakkında temel düzeyde bilgi sahibi olma.
- 5. Gözlem ve görüşme tekniklerini kullanabilme:** Danışanla etkili ve yapılandırılmış görüşme yapabilme, gözlem becerisi geliştirme.
- 6. İletişim ve empati becerisi gösterme:** Ruhsal sıkıntı yaşayan hastalarla saygılı, empatik ve terapötik ilişki kurabilme.
- 7. Stigma ve etik konularda duyarlılık geliştirme:** Ruhsal hastalıklara yönelik önyargıların farkında olma, hasta mahremiyetine ve onam sürecine saygı gösterme.
- 8. Multidisipliner yaklaşıma uyum sağlama:** Psikolog, hemşire, sosyal hizmet uzmanı gibi ekip üyeleriyle iş birliği içinde çalışabilme.
- 9. Psikoterapi hakkında temel bilgi sahibi olma:** Psikanalitik, bilişsel davranışçı ve diğer terapi yaklaşımları hakkında genel farkındalık kazanma.
- 10. Bağımlılık ve madde kullanım bozukluklarını tanıma:** Alkol, madde bağımlılığı ve davranışsal bağımlılıkların tanı ve tedavi yaklaşımlarını öğrenme.

11. **Çocuk ve ergen ruh sağlığına dair temel kavramları tanıma:** Gelişimsel bozukluklar, dikkat eksikliği ve davranış bozuklukları hakkında bilgi sahibi olma.
12. **Adli psikiyatri konularına aşinalık kazanma:** Ceza ehliyeti, mahkeme raporları, zorunlu yatış gibi konularda temel düzeyde bilgi edinme.
13. **Toplum ruh sağlığı hizmetlerini tanıma:** Toplum temelli hizmet modelleri ve sosyal destek mekanizmaları hakkında bilgi sahibi olma.
14. **Sürekli öğrenmeye ve mesleki gelişime açık olma:** Kanıta dayalı psikiyatri uygulamalarını benimseme ve güncel literatürü takip etme alışkanlığı geliştirme.

Görevler

Bu staj sonunda stajyerlerin aşağıda belirtilen semptom/durumlarda belirlenmiş olan düzeyde yeterlik kazanması beklenmektedir:

Bu staj sonunda stajyerlerin aşağıda belirtilen semptom/durumlarda klinik akıl yürütme süreçlerini ve hasta yönetimini gerçekleştirecek düzeyde bilgi kazanmaları ve bu durumları gerçek hastalarda gözlemleri beklenmektedir:

Tablo 1. Çekirdek Hastalıklar / Klinik Problemler ve Performans Düzeyleri

Çekirdek Hastalıklar / Klinik Problemler	Öğrenme Düzeyleri
Agorafobi / Özgül fobiler	ÖnT
Akut ve travma sonrası stres bozukluğu	ÖnT-A
Alkol ve madde kullanım bozuklukları	ÖnT-K
Alkol ve madde kullanım ile ilgili acil durumlar	A-K
Alzheimer hastalığı	ÖnT-K-İ
Bedensel belirti bozukluğu (Somatizasyon / Konversiyon)	ÖnT
Bilişsel (kognitif) bozukluklar (Demans)	ÖnT-K-İ
Bipolar bozukluk	ÖnT-A-K-İ
Cinsel kimlik bozuklukları	ÖnT
Deliryum	T-A-K-İ
Depresyon	T-K-İ
Dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu	ÖnT
Disosiyatif bozukluklar	ÖnT
Kişilik bozuklukları	ÖnT

Obsesif-kompulsif bozukluk	ÖnT
Otizm spektrum bozukluğu	ÖnT
Panik bozukluk	ÖnT
Sosyal anksiyete bozukluğu	ÖnT
Şizofreni ve diğer psikotik bozukluklar	ÖnT-A-K
Tik bozuklukları	ÖnT
Yaygın anksiyete bozukluğu	ÖnT
Yeme bozuklukları	ÖnT
Yıkıcı bozukluklar, dürtü kontrol ve davranım bozuklukları	ÖnT
Zihinsel yetersizlik	ÖnT
Kişilik bozuklukları	ÖnT

Tablo 2. Çekirdek Hastalıklar/Klinik Problemler Öğrenme (Performans) Düzeyleri

A	Acil durumu tanımlayarak acil tedavisini yapabilmeli, gerektiğinde uzmana yönlendirebilmeli
ÖnT	Ön tanı koyarak gerekli ön işlemleri yapıp uzmana yönlendirebilmeli
T	Tanı koyabilmeli ve tedavi hakkında bilgi sahibi olmalı, gerekli ön işlemleri yaparak, uzmana yönlendirebilmeli
TT	Tanı koyabilmeli, tedavi edebilmeli
İ	Birinci basamak şartlarında uzun süreli takip (izlem) ve kontrolünü yapabilmeli
K	Korunma önlemlerini (birincil, ikincil ve üçüncül korunmadan uygun olan/olanları) uygulayabilmeli

Temel Hekimlik Becerileri

Bu staj boyunca stajyerlerden beklenen temel hekimlik becerileri ve düzeyleri aşağıda belirtilmiştir

Tablo 3. Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Stajı Temel Hekimlik Uygulamaları ve Öğrenme Düzeyleri

Temel Hekimlik Uygulamaları	Öğrenme Düzeyi
Mental durumu değerlendirebilme	3
Psikiyatrik öykü alabilme	3
Ruhsal durum muayenesi	3

Bilinç değerlendirme	4
Nörolojik muayene	3
Aydınlatma ve onam alabilme	4
Epikriz hazırlayabilme	4
Hasta dosyası hazırlayabilme	4
Tedaviyi red belgesi hazırlayabilme	4
Minimental durum muayenesi	3
Acil psikiyatrik hastanın stabilizasyonunu yapabilme	3
İntihara müdahale	2
Hastaya koma pozisyonu verebilme	4
Hastanın uygun şekilde sevk edilebilmesi	4
Hukuki ehliyeti belirleyebilme	2
Topluma sağlık eğitimi verebilme	3
Sağlık çalışanlarının sağlığının korunması ile ilişkili önlemleri alabilme	4
Klinik karar verme sürecinde kanıta dayalı tıp ilkelerini uygulayabilme	3
Güncel literatüre ulaşabilme ve eleştirel gözle okuyabilme	3

Tablo 4. Temel Hekimlik Uygulamaları Öğrenme Düzeyi

Öğrenme düzeyi	Açıklama
1	Uygulamanın nasıl yapıldığını bilir ve sonuçlarını hasta ve/veya yakınlarına açıklar.
2	Acil bir durumda kılavuz / yönergeye uygun biçimde uygulamayı yapar.
3	Karmaşık olmayan, sık görülen, durumlarda / olgularda uygulamayı* yapar.
4	Karmaşık durumlar / olgular da dahil uygulamayı* yapar.
<i>*Ön değerlendirmeyi / değerlendirmeyi yapar, gerekli planları oluşturur, uygular ve süreç ve sonuçlarıyla ilgili hasta ve yakınlarını / toplumu bilgilendirir.</i>	

Profesyonel Tutum ve Değerler

Psikiyatri stajı süresince, ruh sağlığı hizmeti sunan bir sağlık profesyoneli adayı olarak, etik değerlere bağlı, duyarlı ve bütüncül bir yaklaşım sergilemeniz büyük önem taşır. Psikiyatrik değerlendirme ve tedavi süreçlerinde aşağıda belirtilen ilkelere uygun davranmanız beklenir:

1. Psikiyatrik tanı sürecindeki bireylere ve yakınlarına karşı önyargısız, saygılı ve empatik bir yaklaşım benimsemek
2. Hastalarla, hasta yakınlarıyla ve ekip üyeleriyle güvene dayalı, açık ve destekleyici bir iletişim kurmak
3. Her durumda mesleki etik kurallara ve hasta mahremiyetine titizlikle uymak
4. Değerlendirme ve tedavi süreçlerinde bilimsel temellere dayalı, güncel bilgi ve yaklaşımları kullanmak
5. Zihinsel ve duygusal süreçlerin karmaşıklığını göz önünde bulundurarak, bireyin yararına sistematik ve insancıl kararlar almak
6. Her türlü psikiyatrik müdahale öncesinde hastaya bilgi vererek açık onamını almak
7. Tedavi süreci, hastalığın doğası ve beklentiler konusunda hastayı ve yakınlarını anlayabilecekleri şekilde bilgilendirmek
8. Gerekğinde diğer sağlık birimleriyle koordineli çalışarak uygun yönlendirmelerde bulunmak
9. Zorlayıcı klinik durumlarda bile hasta güvenliğini ve etik sınırları koruyarak profesyonelliği sürdürmek
10. Ruh sağlığı alanındaki bilimsel gelişmeleri takip ederek yaşam boyu öğrenmeye ve kişisel gelişime açık olmak

Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Staj Programı

1. Hafta

	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
08:00-08:45	Klinik uygulama				
09:00-09:45					
10:00-10:45	Ruhsal durum muayenesi ve öykü alma Psikiyatride somatik Tedaviler ve Uygulamalar	Bipolar bozukluklar ve tedavisi Depresif bozukluklar ve tedavisi	Şizofreni ve diğer psikotik bozukluklar Psikotik bozuklukların tedavisi ve eksite psikotik hastaya yaklaşım	Yaygın anksiyete bozukluğu Anksiyete bozuklukları ve tedavisi	Alkol- madde kullanım bozuklukları ve davranışsal bağımlılıklar ve tedavisi
11:00-11:45					
12:00-13:00	Öğle Arası				
13:00-13:45	Klinikte Uygulamalı Eğitim	Klinikte Uygulamalı Eğitim	Bağımsız öğrenme	OKB, Akut ve travma sonrası stres bozukluğu	Bağımsız Öğrenme
14:00-14:45		Bağımsız öğrenme		Bağımsız Öğrenme	
15:00-15:45					
16:00-16:45					

2. Hafta

	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
08:00-08:45	Klinik uygulama				Staj sonu sözlü ve yazılı sınavı
09:00-09:45					
10:00-10:45	Deliryum, Demans	Bedensel belirti bozukluğu	Yeme bozuklukları	Kişilik Bozuklukları	
11:00-11:45	Bilişsel Bozukluk olan hastaya yaklaşım ve tedavisi	Psikoterapiler	Cinsel işlev bozuklukları ve tedavisi	Uyku Bozuklukları	
12:00-13:00	Öğle Arası				
13:00-13:45	Klinik Uygulama	Bağımsız öğrenme			
14:00-14:45					
15:00-15:45	Kötü Haber Verme, İntihar				
16:00-16:45					

Tablo 6. Ders Saatleri ve AKTS

Zorunlu (Z)/Seçmeli (S)	Z
Toplam teorik ders	22 saat
Pratik uygulama	26 saat
Serbest çalışma	22 saat
Sınav çalışması	5 saat
Toplam iş yükü	75 saat
AKTS	3

Staj Programındaki Derslerde ve Uygulamalarda Öğrenme ve Öğretme Yöntemleri

Psikiyatri staj programında dersler ve uygulamalar, servis çalışmaları, hasta başı eğitimleri, öğretim üyeleri ile danışma ve tartışmalar ile öğrenme olanakları sağlanmaktadır. Stajda uygulanan öğretim yöntemleri aşağıda kısaca açıklanmıştır.

1. Kuramsal Eğitim (Anlatım Dersleri): Staj sürecinde, öğrencilerin temel yeterliklere ulaşabilmesi için gerekli bilgilerin paylaşılmasını ve kavranmasını hedefleyen teorik dersler planlanmıştır. Bu derslerde ilgili konular tartışılır ve mesleki bilgi altyapısı güçlendirilir. Zorunlu teorik oturumlar haftalık ders programında belirtilmiştir.

2. Servis Vizitleri: Stajyerler, ilgili danışman öğretim üyelerine gruplar halinde atanır. Vizitler, ya belirli bir hastalık grubuna odaklanır ya da servisteki tüm hastalar üzerinden kapsamlı değerlendirmeler yapılır; bu süreçte öykü alma, fizik muayene uygulamaları ve cerrahi girişimlerin detayları birlikte tartışılır.

3. Klinik Ortamda Bağımsız Öğrenme: Öğrencilerin bireysel sorumluluk olarak bilgi ve becerilerini geliştirmeleri için haftalık programda bağımsız öğrenme saatlerine yer verilmiştir. Bu süre zarfında öğrenciler teorik çalışmalara zaman ayırabilir, sorumlu oldukları hastaların preoperatif ve postoperatif takiplerini yapabilir, tanı-tedavi süreçlerini değerlendirebilir ve olgu sunumları için hazırlık yapabilirler. Ayrıca klinik alanlarda gözlem yapmaları ve gerektiğinde aktif katılım göstermeleri beklenir.

4. Uygulamalı Eğitim Faaliyetleri: Staj kapsamındaki pratik eğitimler; yataklı servis, poliklinik, acil servisler ve girişim birimlerinde yürütülmektedir. Bu oturumlarda öğrenciler, belirli şikâyet veya hasta gruplarına yönelik tanı ve tedavi uygulamalarını, ayırıcı tanı yaklaşımlarını ve klinik karar verme süreçlerini eğitici eşliğinde gözlemlene ve tartışma imkânı bulurlar.

5. Klinik Beceri Uygulamaları: Cerrahi girişimlerin gerçekleştirildiği ameliyathanelerde, öğrencilere temel cerrahi becerilerin hasta üzerinde öğrenilmesine yönelik uygulamalar sunulacaktır. Bu süreçte öğrencinin aktif katılımı destekler.

6. Olgu Sunumu: Stajyer doktorlar, kendilerine sorumluluğu verilen hastaları detaylı olarak değerlendirip, danışman öğretim üyeleri ve grup arkadaşlarıyla birlikte sunumlar yapar. Bu oturumlar, hastanın öyküsünü, klinik bulgularını, tanı ve tedavi süreçlerini içerecek şekilde yürütülür.

Staja Devamlılık

Stajlar sırasında kuramsal dersler, hasta başı eğitimi ve pratik çalışmalarda devam zorunludur. Staj günü bir bütündür ve günlük programın bir bölümünde bulunamayan öğrenci telafi yapmakla yükümlüdür. Staj günlerinin %20'sinden fazla (2 gün) devamsızlığı olan öğrencilerin ilgili stajı tekrarlaması gereklidir. Staj sonu sınavına giremez.

Ölçme ve Değerlendirme

Staj sonunda staj sonu sözlü ve yazılı sınavları yapılır. Bu sınavın ve sözlü ve yazılı sınavların ortalaması 60 ve üzerinde ise staj başarılı olarak geçilir. Staj sonu sınavlarının staj geçme notuna katkısı şu şekildedir:

1. Yazılı sınav (%50): Çoktan seçmeli olarak yapılır. Staj boyunca öğrenilen tüm teorik dersler, bulgudan tanıya ve probleme dayalı öğrenim oturumlarından öğrenim hedeflerini kapsayacak şekilde en az birer soru sorulur. Toplam soru sayısı yaklaşık 50 olacak şekilde sınav hazırlanır. Puanlamada 4 yanlış bir doğruyu götürmez.

2. Sözlü sınav (%50): En az iki öğretim üyesi olacak şekilde hazırlanmış jüriler tarafından tüm staj boyunca öğrenilen teorik ve uygulamalı dersleri kapsayan öğrenim hedeflerine uygun sözlü sınav yapılır. Her öğrenciye en az beş soru sorulur. Sorulan sorular kaydedilir. Öğrencinin sözlü sınavdaki performansı jüriyi oluşturan tüm öğretim üyelerinin katılımıyla değerlendirilir.

Staj sonu sınav ortalaması 60'ın altında olunması durumunda yıl sonunda yapılacak olan bütünleme sınavına girilir. Bütünleme sınavında yazılı (%50) ve sözlü sınav (%50) ortalamaları alınarak hesaplanır. Bütünleme sınavı geçme notu 60'tır. Bütünleme sınavından 60'ın altında alan öğrenci Psikiyatri staj tekrarı yapar.

Öğrenme ortamları:

Psikiyatri Kliniği, -1 ve 1. katlara yerleşmiştir.

-1. Kat: Teorik derslerinin anlatıldığı derslikler bulunmaktadır.

1. Kat: Poliklinik muayene odaları yer almaktadır.

Tüm yataklı servisler: Serviste yatan hastalar yer almaktadır.

Önerilen Kaynaklar Yayınlar

1. Köroğlu, E. (2022). Temel Psikiyatri (9. baskı). Ankara: HYB Yayıncılık.
2. Çöklü, M., & Üçok, A. (Ed.). (2021). Klinik Psikiyatri (6. baskı). İstanbul: Nobel Tıp Kitabevi.
3. Tegin, B. (2019). Psikiyatri Ders Notları. İstanbul: İstanbul Tıp Kitabevi.
4. Sadock, B. J., Sadock, V. A., & Ruiz, P. (2022). Kaplan and Sadock's Synopsis of Psychiatry (12th ed.). Philadelphia, PA: Wolters Kluwer. ISBN: 978-1975145568
5. American Psychiatric Association. (2022). Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders: DSM-5-TR (Text Revision). Arlington, VA: APA Publishing. ISBN: 978-0890425756
6. Andreasen, N. C., & Black, D. W. (2020). Introductory Textbook of Psychiatry (7th ed.). Washington, DC: American Psychiatric Publishing. ISBN: 978-1615373278
7. Gelenberg, A. J., & Freeman, M. P. (2015). The Massachusetts General Hospital Handbook of General Hospital Psychiatry (7th ed.). Philadelphia, PA: Elsevier. ISBN: 978-0323287843

Referanslar

1. Ulusal Çekirdek Eğitim Programı. (2020). Tıp Fakültesi Ulusal Çekirdek Eğitim Programı 2020 (UÇEP 2020). Tıp Eğitimi Ulusal Çekirdek Müfredatı Komisyonu.
2. Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitimi Ulusal Standartları. (2020). Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitimi Ulusal Standartları - 2020. TEPDAD.